Sallan kansallispuisto ja poronhoito

Marja Anttonen
Paliskuntain yhdistys

Maa- ja metsätalousvaliokunta
23.9.2021

Sallan kansallispuisto, poronhoito

- Alueella toimii Sallan paliskunta
- Paliskunta sijoittuu Sallan, Savukosken, Kemijärven ja Pelkosenniemen kuntien alueelle.
- Poronhoito perustuu porojen vapaaseen laiduntamiseen ja luonnonlaitumien ympärivuotiseen käyttöön.
- Poronhoito-oikeus on poronhoitolaissa säädetty pysyväksi tarkoitetuksi erityiseksi oikeudeksi (poronhoitolaki, PHL 848/1990 3 §).
- Poronhoito on tärkeä osa aluetaloutta, alueen matkailua ja sen markkinointia. Poronhoito ylläpitää alueen kulttuuria ja kulttuuriperintöä sekä pitää maaseudun kyliä elinvoimaisina.
- Alueelle sijoittuu valtion rakennuttama ja Paliskuntain yhdistyksen ylläpitämä, PHL 39 a §:n mukainen valtakuntienvälinen poroesteaita → ei vaikutusta

Kansallispuiston perustamisessa otettava huomioon

- Poronhoito-oikeuden ja poronhoidon harjoittamiseen liittyvien oikeuksien ja toiminnan turvaamisesta alueella tulee huolehtia
  - porojen laiduntaminen, poronhoitotehtävät, maastoliikenne, poltto- ja kotapuiden otto ilman erityistä lupaa korvauksetta, tulenteko ja porokoiran käyttö.
- HE: poronhoito voi toimia alueella jatkossakin poronhoitolain mukaisesti, mikä on sisällytetty perustamislakiin viittaamalla LSL 14 §:n → Tämä on tärkeää.
- Poronhoidon rakenteet tarpeellisia poronhoitotöissä → viittaus LSL 15 §:n
- Maastoliikenne moottoriajoneuvoilla on poronhoitotehtävissä liikkumiseksi välttämätöntä ympäri vuoden → ei kielletä perustamislaissa → Maastoliikennelain mukainen oikeus säilyy

Maasuurpetojen aiheuttamien vahinkojen estäminen

- Vahingot korkealla jo pitkään, vaikuttaa merkittävästi porotalouden kannattavuuteen
- Kansallispuistossa sallittaisiin metsästys Sallan kotikuntalaisille → tärkeää
- Sallittaisiin metsästyslain 41 a §:n mukaiset poikkeusluvat (LSL 15.1 § 3-kohta) → tärkeää
- Perustamislain 3 §: vahinkoa aiheuttavan suurpedon poistamiseen myönnetyn luvan mukaiseen metsästykseen saa osallistua myös Sallan paliskunnan osakas ja Suomen Riistakeskuksen erikseen nimeämä henkilö kotikunnastaan riippumatta → tärkeä lisäys koska paliskunnan osakkaat 4 kunnan alueella

Metsästysrajoitusalue

- ”Poiketen siitä, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, kansallispuistossa ei saa hirven ajoa lukuun ottamatta metsästää sillä alueella, joka on merkitty rasterilla liitteessä 1 olevaan karttaan.”
- Tästä huoli, että tämä lakiehdotuksen kirjaus estäisi LSL 15.1 § 3-kohdan mukaisen pyyntiluvanvaraista riistaeläinlajin yksilön poikkeuslupapyynnin rajoitusalueella. Poikkeuslupapyynti yleensä rinnastetaan metsästykseen.
- Ym on vastannut ja HE:n vaikutusten arviointiin on kirjattu, että nämä LSL 15 §:n ”luvanvaraiset poikkeukset olisivat mahdollisia koko kansallispuiston alueella mukaan lukien metsästysrajoitusalue.”

Lopuksi

- Perustettava kansallispuisto osaltaan suojaa poronhoidon edellytyksiä
- Voi lisätä kannattavuutta: lihan myynti ja matkailupalvelut
- Toisaalta ihmistoiminnan määrä alueella voi lisääntyä

→ Paliskunnan toimintaedellytysten varmistaminen tarvittaessa esim. alueellisin ja ajallisin rajoituksin hoito- ja käyttösuunnitelmassa ja järjestyssäännössä

→ Paliskunnan osallistaminen ja tarvittaessa neuvottelut PHL mukaisesti, mahdolliseen yhteistyöryhmään osallistuminen

- Sallan paliskunta: Kansallispuisto kannatettava - paikallisten oikeudet poronhoitoon, metsästämiseen, maastoliikenteeseen ja porovahinkojen estämiseen säilytetään
- HE hyvä poronhoidon näkökulmasta, mikäli kirjaukset ovat riittävät siihen, että LSL 15.1 §:n 3 -kohdan mukainen vahinkoa aiheuttavan riistaeläinlajin yksilön luvanvarainen poistaminen on mahdollista myös metsästysrajoitusalueella

Paliskuntain yhdistys

Porotalouden ohjaus-, neuvonta- ja asiantuntijaorganisaatio

Kiitos!

Käyntiosoite: Koskikatu 33 A 1
Postiosoite: PL 8168
96101 ROVANIEMI

Puh: 016 331 6000 (vaihde)
Sähköpostit: etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi
Kotisivut: www.paliskunnat.fi